

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind Statutul autonomiei culturale a comunității maghiare din România

Analizând **propunerea legislativă privind Statutul autonomiei culturale a comunității maghiare din România**, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr. Plx809/27.12.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1334/27.12.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare instituirea autonomiei culturale a comunității maghiare din România. Se preconizează înființarea unei autorități administrative autonome care îndeplinește atribuții comunitare specifice în vederea protecției identității. De asemenea, proiectul reglementează aspecte referitoare la organele de conducere, precum și la competențele, finanțarea și patrimoniul acestei autorități.

2. Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, potrivit art. 73 alin. (3) lit. o) din Constituția României, republicată, întrucât privește organizarea administrației publice locale, iar potrivit art. 75 alin. (1) din Constituție, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Propunerea legislativă este neconstituțională pentru următoarele considerente:

4.1. Propunerea legislativă încalcă art. 1 alin. (1) din Constituție, referitor la **caracterul unitar și indivizibil** al statului român.

Statul unitar presupune o singură ordine juridică bazată pe un singur sistem de organizare prin care se exercită cele trei puteri fundamentale,

populația sa având o singură cetățenie. Sfera de cuprindere a ordinii juridice, ca și cea de exercitare a autorității organelor puterii este raportată la întreg teritoriul statului și la întreaga populație, indiferent de etnie sau naționalitate. Potrivit doctrinei¹, „*caracterul unitar al statului român semnifică faptul că acesta este organizat ca o singură unitate sau ca o unică formațiune statală în cadrul căreia s-a instituit o singură ordine juridică bazată pe o unică Constituție și că există un unic sistem de organisme prin care se exercită cele trei puteri*”.

De asemenea, legiuitorul constituant a stabilit că România este nu doar un stat unitar, ci și **indivizibil**, în sensul că el nu poate fi segmentat, nu poate face obiectul unei divizări, totale sau parțiale, cu regimuri juridice diferite.

Potrivit art. 12 din propunerea legislativă, „Persoanele aparținând comunității maghiare dispun de drepturi de autoadministrare și în acest sens, de drepturi speciale normative și executive în domeniul învățământului și culturii, al serviciilor publice, al protecției sociale, al informării și utilizării limbii materne, conform prezentei legi”.

Întrucât prin soluțiile legislative preconizate se conferă organelor reprezentative ale comunității maghiare competențe de reglementare paralele cu cele ale autorităților publice centrale și autorităților administrației publice locale, acestea contravin dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Constituție.

4.2. Propunerea legislativă încalcă dispozițiile art. 2 alin. (1) din Legea fundamentală, referitoare la exercitarea suveranității naționale.

Potrivit dispoziției constituționale, „Suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum”. Aceasta înseamnă că orice formă de putere exercitată în cadrul statului trebuie să derive din voința poporului.

Or, organele prin care se exercită autonomia culturală a comunității maghiare, sunt alese prin vot de către membrii comunității maghiare, și nu de către Parlament, deși, potrivit proiectului, Autoritatea autogovernării culturale naționale a comunității maghiare ar trebui să fie autoritate administrativă autonomă, ceea ce implică un control parlamentar asupra acesteia. Prin urmare, puterea acestor organe nu emană din voința poporului, fiind alese doar de un grup din cadrul acestuia, contrar art. 4 alin. (2) din Constituție, și nici nu derivă din voința poporului prin alegerea sau numirea acestora de către un organ reprezentativ al poporului. De

---

¹ Cristian Ionescu, Constituția României Titlul I. Principii generale art.1-14, Editura CH. Beck, București 2015, p. 15.

asemenea, puterea acestor entități nu derivă nici din Constituție, similar puterii autorităților administrației publice locale.

Întrucât soluțiile legislative preconizate conferă acestor organisme competențe de decizie în domenii în care competența decizională aparține organelor reprezentative ale statului, sunt încălcate dispozițiile art. 2 alin. (1) din Constituție.

4.3. Propunerea legislativă încalcă **art. 4 alin. (2) din Constituție**, potrivit căruia România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de **naționalitate**, de **origine etnică**, de **limbă**, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Întrucât conferă dreptul de autoguvernare **exclusiv cetățenilor aparținând comunității maghiare**, chiar dacă autoguvernarea vizează doar anumite domenii, propunerea legislativă este contrară dispozițiilor art. 4 alin. (2) din Constituție.

4.4. Dispozițiile **art. 8 lit. a) și b)** din proiect sunt contrare prevederilor **art. 13 din Constituție**, potrivit cărora „În România, limba oficială este limba română”.

4.5. Propunerea legislativă încalcă prevederile **art. 120 din Constituție**, care consacră principiul autonomiei locale.

Astfel, prin **art. 20 – 22** din proiect se instituie un regim special al autonomiei locale în cazul autorităților administrației publice locale din unitățile administrativ-teritoriale în funcție de existența reprezentării comunității maghiare în consiliul local al respectivei unități administrativ-teritoriale sau în funcție de ponderea membrilor comunității maghiare în totalul locuitorilor. Or, potrivit art. 84 din Codul administrativ, *autonomia locală este numai administrativă și financiară*, fiind exclus orice alt conținut al autonomiei, respectiv *politic, etnic, religios*.

Semnalăm că încălcarea dispozițiilor legilor-cadru „*se constituie într-o încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la obligația de respectare a legilor*”, așa cum a reținut Curtea Constituțională prin **Decizia nr. 1/2014**.

*

* *

Față de cele de mai sus, prezenta propunere legislativă nu poate fi adoptată.

PREȘEDINTE

Florin VORDACHE

București

Nr. 1245/28.12.2023